

БАНКІВСЬКЕ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ І МОЖЛИВОСТІ

Проблематика банківського фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності привертає увагу все більшого кола дослідників. І це цілком зрозуміло: розширення спектра банківського сервісу в цілому і необхідність залучення додаткових фінансових ресурсів суб'єктами господарювання для реалізації інноваційних проектів висуває ряд важливих проблем у залученні ресурсів інвестиційного характеру.

До заходів, які здатні вирішити питання активізації участі банків в фінансовому забезпеченні інноваційної діяльності, слід віднести:

- надання податкових пільг за створення сприятливого середовища через формування в комерційних банках спеціальних фондів довгострокового кредитування за рахунок частини їхнього валового доходу до його обкладення податком на прибуток;
- диференціювання ставок податку на прибуток комерційного банку залежно від напрямів використання фінансових ресурсів: зниження для довгострокового кредитування високотехнологічних інноваційних проектів, і підвищення – при вкладанні ресурсів у високоприбуткові операції в різних сферах фінансової та господарської діяльності;
- запровадження державного страхування кредитів, наданих суб'єктам малого та середнього підприємництва, зайнятих інноваційною діяльністю.

Крім того, нагальною проблемою є створення низки інвестиційних банків довгострокового кредитування. Не отримує відповідної підтримки для фінансування і державний Український банк реконструкції і розвитку (УБРР), без якого ускладнюється ефективно фінансове забезпечення інноваційної діяльності. Проте цей банк міг би виконувати роль передавальної ланки емісійного механізму. З урахуванням підвищення попиту на готівковий залишок в національній валюті суб'єктів підприємницької діяльності та високі темпи збільшення обсягу ВВП, без ризику виходу інфляційних процесів з-під контролю можна розраховувати на застосування емісійного механізму до 5 % наявної грошової маси. Це дало б змогу залучити для інноваційного розвитку додаткові ресурси, пожвавити кредитну діяльність інших банків.

Комерційні банки мають перевагу у порівнянні з іншими суб'єктами інвестування: вони володіють інформацією про становище більшості підприємств, мають досвід роботи з ними, що дозволяє пристосувати терміни погашення позик до того періоду, протягом якого позичальник відчуває додаткову потребу в коштах. Але для ефективно реалізації цих переваг необхідні: ефективна грошово-кредитна політика, оптимальна за структурою та добре капіталізована банківська система, раціональне управління грошовими потоками в інтересах розвитку національного виробництва і законодавчий захист банків-кредиторів.

У контексті глобалізації економіки важливе місце належить більш глибокому інтегруванню банківської системи України у європейський та світовий фінансовий та економічний простір. При цьому доцільно враховувати зрушення у сфері фінансування інноваційної діяльності, і передусім зростання витрат на НДДКР у ВВП. Так, у Швеції частка витрат на НДДКР у ВВП в останні роки досягла 4,3 %, у Фінляндії – 3,5 %, Японії – 3,1 %, а в Ізраїлі цей показник зріс більше ніж в два рази: з 2,35 % у 1998 р. до 5,1 % у 2002 р. В абсолютних показниках лідером витрат на НДДКР залишаються США (300 млрд. дол.), Японія, а починаючи з 2001 р., на третє місце виходить Китай із науковим бюджетом у 60 млрд. дол. США.

Характерним є зменшення обсягів державного фінансування у порівнянні з приватним сектором, а для окремих країн ЄС – посилення фінансової допомоги наднаціональних структур у реалізації наукових програм, зокрема в Ірландії та Португалії. Проявом глобалізації є зростання в структурі джерел фінансування обсягів іноземного фінансування національних НДДКР, участь фінансових угруповань у створенні технологічних альянсів, патентуванні за кордоном та патентуванні нерезидентами у певній країні.

Сизоненко, В.О. Банківське фінансування інноваційної діяльності: проблеми і можливості [Текст] / В.О. Сизоненко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції (9-10 листопада 2006 р.). – Суми : УАБС НБУ, 2006. – С. 71-72.